

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiin, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Crisa e rezolvată.

Sibiin, 1 Aprilie n.

Sâmbăta a fost rezolvată criza ministerială dela noi, și anume, astfel, că Maiestatea Sa a numit de nou pe contele Khuen-Hédervary ministru-president ungar, iar ministri de resort pe cei de mai înainte, așa, că ministeriul ungar rămâne și mai departe în funcție în formațiunea sa de mai înainte.

Faptul acesta a surprins mult lumea politică dela noi, pentru că guvernul lui Khuen era considerat ca definitiv căzut, în urma refuzului încasat dela partidul kossuthist, care i-a spus, că în chestia *rezoluțiunii* cunoscute nu cedează de loc în ce privește fondul, ci numai cu privire la formă. Insistă deci, ca rezoluțiunea să fie prezentată dietei și votată din partea acesteia, conform înțelegerii avute.

Prim-ministrul Khuen a plecat Joi la Viena, pentru a face raport Maiestății Sale despre neisbucirea misiunii primite, din motivul, că nici partidul kossuthist, și nici partidul seu propriu, partidul muncii naționale, nu vrea să abandoneze rezoluțiunea, și a cere dela Maiestatea Sa, să-l dispenseze, pe el și guvernul seu, dela conducerea afacerilor țării, — dar în audiența pe care a avut-o Vineri la palat s'a întâmplat ce s'a întâmplat, sigur că ceva mare, pentru că contele Khuen, care se afla în Viena împreună cu ministrul de finanțe Lukács, a telefonat acasă la Budapesta să plece imediat toți ministrii la Viena, căci e mare trebuință de ei. La orele 8 sara au și sosit toți în Viena, s'au întrunit numai decât în consiliu de ministri, și au votat o hotărâre, pe care contele Khuen a prezentat-o apoi Sâmbăta la orele 11 Maiestății Sale, și Maiestatea Sa a aprobat-o, decretând îndată, ca *întregul ministeriu ungar se rămână la postul seu.*

În hotărâre se cuprindea probabil angajamentul guvernului, de a primi conducerea țării și fără rezoluțiunea, care i-a pricinuit căderea. Iar aceea ce s'a intenționat a se face pe calea rezoluțiunii, se face acum pe calea unui *manifest*, în care Coroana declară, că drepturile țării, în ce privește votarea contingentului de recruți, rămân neatinsse și pe viitor, dar tot așa și drepturile Coroanei cu privire la dispunerea asupra rezerviștilor.

Atât manifestul, cât și numirea de nou a guvernului, au apărut eri, Duminecă, în foaia oficioasă maghiară, și probabil că astăzi se va prezenta guvernul de nou numit în fața parlamentului pentru a face comunicare acestuia despre felul cum a fost rezolvată criza, și pentru a-și preciza programul de muncă, care e compus deocamdată din un singur punct: *votarea legilor militare*, în textuarea originală, deci ne-schimbate; iar în scopul acesta *înfrângerea obstrucției*, fie prin luarea de măsuri energice, fie prin *disolvarea dietei.*

Dreptul de vot al femeilor.

Comitetul executiv al partidului național român a încredințat, în ședința sa din urmă, pe domnii Dr. Valer Moldovan, Dr. Victor Onișor și Dr. Romul Boilă, membri ai comitetului, cu compunerea unui studiu amănunțit în chestia reformei electorale, aflătoare la ordinea zilei, și cu compunerea, dacă am înțeles bine, și a unui proiect de lege despre votul universal, așa cum l'ar reclama interesele poporului român din patria aceasta, aduse în consonanță cu interesele generale ale țării.

Lucru bun a făcut comitetul prin aceasta hotărâre a sa, pentru că prin realizarea ei se pun în mâinile deputaților naționaliști, pe cari îi avem în dietă, toate armele bune, cu cari vor putea lupta în contra unui eventual proiect de lege despre dreptul electoral, care nu ar corespunde intereselor poporului român și celorlalte naționalități din patria aceasta. Ce am eu de regretat e numai, că lucrul acesta nu s'a făcut mai de mult, în anul trecut, pentru a fi putut prezenta guvernului țării și comitetul partidului național român, în chestia reformei electorale, memorandumul, pe care guvernul îl ceruse, până la finea anului, dela alte corporațiuni, și uitase (?) să-l ceară și dela comitetul partidului național român.

Era bine deci dacă comitetul îndrepta din propria sa inițiativă greșala guvernului, așa, cum se propusese la timpul său în coloanele acestui ziar.

Cred, că nu mă înșel, când afirm, că tocmai în urma însărcinării primite dela comitet, dl *Dr. Valer Moldovan* a publicat mai multe articole în „*Gazeta Transilvaniei*” în chestia reformei electorale, expunându-și în ele în mod amănunțit principiile de cari e condus și modalitățile după cari s'ar putea face cu dreptate introducerea votului universal și în statul nostru, rămas în privința aceasta de mult îndărătul altor state, mai puțin „liberale”, de cum e prezentat în afară statul ungar.

Domnul Moldovan cere aceea ce trebuie să ceară fiecare Român: vot universal, egal și secret, și adevă, nu numai pentru bărbați, ci și *pentru femei*. Într'un articol final pledează cu multă căldură pentru dreptul de vot al femeilor, făcând în firul articolului constatarea, că partidul național român a luat în chestia dreptului de vot pentru femei o *singură dată* poziție, dar și atunci *împotriva ei*, și anume, în comisia de 40, exmisă din partea conferenței electorale dela 1905, unde domnul *Dr. Alex. Vaida Voevod* (și poate că și dl Dr. V. Moldovan) a pledat în favorul dreptului de vot pentru femei, dar comisia s'a pronunțat în contra trecerii acestui postulat între desideratele partidului național român.

Sunt întru toate de acord cu vederile și concluziunile dlui Dr. V.

Moldovan, expuse în coloanele ziarului „*Gazeta Transilvaniei*”. Principiul dreptății va corespunde noua lege electorală numai în cazul, dacă ea va fi pusă pe bazele sufragiului universal, egal, direct, cu votare secretă, căci numai pe calea aceasta va putea ajunge parlamentul ungar să fie aceea ce ar trebui să fie: expresiunea fidelă a voinței poporațiunii întregi. Din punct de vedere special românesc apoi noua lege electorală va putea fi dreaptă numai în cazul, dacă cercurile electorale vor fi de nou arondate, după naționalități. Nu sunt străin nici de ideea de a se acorda drept de vot și femeilor independente, cari își conduc singure gospodăria, ca văduve, ori sunt aplicate în funcții și plătesc dare statului, pentru că sunt de părerea, că toți cari contribuie cu ceva la susținerea statului, au dreptul să contribuie cu voturile lor și la conducerea statului, fără deosebire de sex.

Aceea însă ce nu pot de loc aproba este afirmarea domnului Dr. *V. Moldovan*, că partidul național român nu s'a ocupat decât o *singură dată* cu chestia dreptului de vot al femeilor, la 1905, din simplul motiv, că ea *nu corespunde adevărului*. Ași ruga pe dl Moldovan, să nu numere zilele partidului național român numai dela datul, de când dânsul a ajuns să facă parte din partid, — ci de atunci, de când partidul cu adevărat există, de când aduce poporul român s'a decretat însuși de „națiune politică” în statul acesta, egal îndreptățit cu celelalte neamuri.

Partidul național român și-a avut totdeauna comitetul său executiv, cu începere dela 1848, iar în parlament și-a avut reprezentanții săi și înainte, cu mult înainte de 1905, când s'a decretat activitatea parlamentară, după lunga și stearpa epocă de pasivitate, nerespectată de nime.

Dacă dl Moldovan studia cu luare aminte aceea ce au făcut deputații naționaliști români din vremile mai îndepărtate în dietă, ar fi aflat, că nici alianța naționalităților nemaghiare din patria aceasta nu e de dat mai nou, cum afirmau și credeau (ba poate mai cred) unii, căci ea a existat și la anii 1865 - 68 și cei următori, ba a existat și la 1848/49, când naționalitățile au adresat coroații petițiune colectivă în scopul apărării intereselor lor, și că nici cu dreptul de vot pentru femei nu s'a ocupat partidul național român *numai o singură dată*, la 1905, ci și *altă dată*, cu mult mai înainte, la 1874. Studiind trecutul ar fi aflat dl Dr. V. Moldovan, că cu ocaziunea discuției purtate în dieta țării asupra actualei legi electorale, deputatul naționalist român *Mircea B. Stănescu*, totodată secretarul clubului parlamentar român (prezident era Antoniu Mocsonyi), a făcut la §-ul prim al legii propunerea, ca din textul paragrafului să fie eliminate cuvintele „*cu excepția femeilor*”, pentru că vrea să facă la paragraful următor propuneri, ca și femeile in-

dependente, cu averi, întreprinderi comerciale, ori aplicate în funcții, să aibă drept de alegere, iar lucrul acesta îl poate face numai dacă se șterg din §-ul prim cuvintele citate.

Iată deci, că partidul național român s'a ocupat și altă dată cu dreptul de vot al femeilor, și a luat poziție, nu împotriva, ci *în favorul lui!*

Am voit să fac numai constatarea aceasta și se restabilesc adevărul ofensat prin afirmarea dlui Moldovan, că partidul național român s'ar fi ocupat cu chestia aceasta *numai odată*, la 1905, — iar încolo dl Moldovan se bucură și mai departe de stima și simpatiile mele, ca mai înainte, cu toate că mi se pare a fi cam pripit în formularea părerilor și afirmărilor sale, după cum se vede și din articolul său „*Politică oportunistă*”, publicat în numărul 58 al „*Gazetei*”, articol, asupra căruia asemenea voi reveni.

Bătrâmul.

Temeliile traiului nostru

de Dr. Ioan Lupaș.

„Rămâneți întru ale noastre”. Ap. Pavel.

I.

Noi toți Români credincioși ai bisericii românești mărturisim credința într'un Dumnezeu în trei fețe: Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt. Biserica noastră ne învață așa. Și noi credem în învățăturile ei mântuitoare.

Sunt însă destui botezați cari cred altfel. Au fost și în vechime certe mari, până când sfinții părinți ai bisericii lui Hristos au izbutit să frângă pe toți, cei-ce propovăduiau învățături protivnice. Icoane de prin biserici și de prin casele sâtenilor noștri ne înfațșează pe Sfântul Nicolae, marele făcător de minuni dela Mira Lichiei, cum într'o clipă de mânie palmuește pe Arie, care a cutezat să tragă la Indoială, că Isus Dumnezeu Fiul ar fi întru toate de-o potrivă cu Dumnezeu Tatăl. Alții nu voiau să creadă în puterea și Dumnezeirea Duhului Sfânt.

Asupra tuturor acestor învățături greșite și rătăcite a rămas însă biruitoare țaria credinții creștine, păstrată în Sf. Scriptură și în adevărurile bisericii noastre dreptmăritoare, căreia ne închinăm și dela care primim multă mângâiere, întărire și înălțare sufletească, atunci, când glasurile pline de evlavie ale tuturor ce iubesc podoaba casei Domnului, se unesc în frumosul cântec prelung al acestui tropar: „*Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul și acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă și nedespărțită...*”

Așadar credința în Sfânta Treime este apărarea noastră, prin această credință dobândim mântuirea sufletelor noastre și tot din ea răsare nădejdea vieții noastre... Cătră această Sfântă Treime atotstăpânitoare se îndreaptă spre dobândirea vieții celei de veci, rugăciunile, închinările și jertfele laudei noastre „din straja dimineții până în noapte”.

II.

Dar viața noastră pământească mai este stăpânită de-o treime, căreia deasemenea în fiecare zi și în fiecare ceas trebuie să-i aducem cuvenita închinare și jertfă. Nu jertfa fumului de tămâie, nici jertfa laudei, ci jertfa curată a muncii roditoare și cinstită, jertfa simțirii și, dacă s'ar cere, chiar jertfa vieții noastre!

Această treime puternică și sfântă, care a dat strămoșilor noștri țarie să poată înfrunta toate viscoalele și răutățile vremurilor de urgie este: *limba, legea și moșia*. Pe legătura traică a acestor trei puteri mari și neînfrântă s'a întemeiat în lungul șir al veacurilor de urgie, întreg traiul din trecut al neamului nostru, și tot din această legă-

Nr. 39—1912 paroh. (87) 2—3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan Nr. 11,807/910 școl. prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere zidirea școlii confesionale din Șirnea, tract. Bran, comit. Făgăraș.

Licitațiunea se va ținea **Martie în 27 Martie (9 Aprilie) a. c.** la 1 oară p. m. în edificiul școlii celei vechi din Șirnea. Prețul de strigare este de 17,000 cor. după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Tot materialul, precum și toate mobilele atât în sala de învățământ, cât și în toate celelalte apartamente ale ei este dator a le da anteprenorul.

Oferte închise provăzute cu vadiul co-răspunzător și cu declarația că oferentul cunoaște condițiunile și se supune lor, sunt a se depune până la începerea licitațiunii la mâna prezidentului comit. parohial.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere aceluia, dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din Șirnea în oarele oficioase ori și când.

Șirnea, din sedința comitetului parohial ținută la 6/19 Martie 1912.

A. Crișan, M. Cențu, G. Coleșiu,
prezident. notar. epitrop.

Nr. 282/1912 prot.
Văzut:

Ioan Hamsea,
protopop.

In atențiunea onoraților domni preoți:

„Smyrnă“

veritabilă de Sumatra

pentru sfintele sărbători și alte ocaziuni, — a sosit în calitate extra-superioară la firma

N. Onițiu,
Nagyszeben — Sibiu.

(90) 3—

VECHIA MEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga lănturile, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, **Steckenpferd** din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacii, drogerii, parfumerii și în al e prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera“ pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 4—40

Cărbuni de Petroșeni, Cărbuni pentru fauri, Kox de gaz

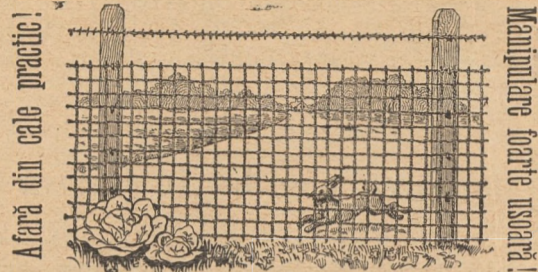
oferă trimiterea numai în vagon

Rudolf de Gardik, Sibiu,

(95) 1— biroul în edificiul sanatorului.

Garduri colosal de ieftine!

Invențiune senzațională.

Alfara din cale practic!

Manipulare foarte ușoară!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea neîntrecute a **Impletituri-Hungaria**. Se face năcută a patent. mai din sâr-mă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 30 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de gră-tii, impletituri și gard. de sâr-mă.
Budapest VIII. Üllői-ut 48/82.

☛ Serviciu ieftin, prompt și conștientios.
☛ Catalog ilustrat gratuit și franco.
(32) 6—10

SALVATOR

Căleaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

Se află pretutindenea.

(275) 35—52

Fabricat din patrie!

Berea de Paști

din berăria lui **RUDOLF HABERMANN, SIBIU** să nu lipsească de Paști de pe masa nimănuia, câtă vreme mai ajunge depozitul, se află mai în toate ospătăriile și prăvăliile.

(93) 1—6

TELEGRAMĂ!

Salonul de pălării de modă

JOHANNA JEKELI

Nagyszeben

Strada Măcelarilor 7—9.

Măne sosesc din voagiul meu de cumpărare, am studiat temeinic ultima modă, expediția mea prezentă va consta din cele mai nouă și aparte modele originale de Paris și Viena, poimâne sosește. Comunați aceasta stimatelor mele clientele.

Johanna Jekeli,
Modes.

(94) 1—3

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Seliște, comitatul Sibiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: **Iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratiche,** și întreaga biserică.

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

(383) 26—

Anunț de licitațiune.

In 9 Aprilie st. n. (a III zi de Paști) la orele 2 d. m. se va da prin licitațiune minuendă în întreprindere edificarea bisericii gr-or. din Armeni, tractul Mercurei.

Prețul de strigare: 28.500 cor.

După această sumă are să se depună vadiu de 10% în hârtii de valoare sau în bani gata.

Licitațiunea se va ținea în edificiul școlii.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Piatra, cărămida și nășipul le dă comuna bisericească. (91) 2—3

Armeni, la 24 Martie 1912.

Vasile Spătar
preot.

George Cinăzan
epitrop.

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455) Material disponibil în altoi peste 33—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!

Români! Sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

130 filiale proprii în patrie și străinătate.

GHETELE „TURUL“

(89) 2—10

sunt

de clasa primă, elegante și de mare preț.

„TURUL“, fabrică de ghete,

societate pe acții în

Timișoara.

Cea mai mare fabrică de ghete din monarhie.

Filială: **SIBIU,**

Str. Cisdădiei Nr 20.